

řízení není důvodem bezúčinnosti rozhodčího nálezu. Nesprávný postup rozhodčího soudu je důvodem bezúčinnosti jen, pokud se příčí smlouvě o rozhodčím. Porušení této smlouvy, zejména jejího ustanovení, že rozhodčí soud má zjistiti nabývací cenu nového auta v době škody, dále hodnotu opotřebení a cenu neshořelých zbytků, není odůvodněno tím, že prý rozhodčí zjistili ony ceny nesprávně, nebo že se neptali strany, jak si ceny určuje, a zda s odhadem rozhodců souhlasí. Že rozhodci ony ceny stanovili podle podmínek pojišťovacích, plyne z nálezu. Tímto nálezem byla zjištěna i nabývací cena nového auta v době škody na 97.000 Kč, i hodnota opotřebení na 68.734 Kč a posléze i cena zbytku auta, a škoda byla určena rozdílem. To vyhovovalo předpisu § 20 poj. podmínek.

Pro posouzení dovolacích vývodů o porušení zásady právního slyšení před rozhodčím soudem jest si ujasniti pojem právního slyšení a pojem jeho odepření dle čís. 2 § 595 c. ř. s. Rozhodci rozhodují spor. Musí jim býti jasno, v čem jsou strany v rozporu a proč. Nemohli by dostáti řádně své úloze, rozřešiti spor, kdyby se vůbec neinformovali o tom, co jest mezi stranami sporné a co ve sporných bodech obě strany pro opodstatnění svých tvrzení a názorů uvádějí. Bylo by tedy porušeno právo na právní slyšení strany, kdyby rozhodčí soud před vynesením nálezu neposkytl stranám možnost vyjádřiti se o tom, v čem jejich spor záleží a co každá strana k odůvodnění svého stanoviska ve sporných bodech tvrdí, čím své nároky a obrany opodstatňuje. Pak by rozhodčí soud rozhodoval beze všeho podkladu a jeho volná úvaha nemůže jíti tak daleko, by beze všeho zření k tomu, čím strany opodstatňují své nároky a co v té příčině chtějí přednésti, jen podle vlastní zkušenosti bez slyšení určoval náhradu, nebera vůbec zřetel k tomu, co strany chtěly přednésti k opodstatnění svých nároků a názorů. Rozhodčímu soudu by i při bohaté zkušenosti mohly ujíti podstatné okolnosti, které by strana byla snad přednesla a jež by na jeho úsudek a odhad mohly míti vliv. Aby se tak nestalo, k tomu slouží právě slyšení strany a proto zákon s nedostatkem slyšení strany spojuje bezúčinnost rozhodčího nálezu. Ovšem strany mohou se přednesu vzdáti a ponechatí volnou ruku rozhodčímu soudu. Ve sporném případě měli rozhodci rozhodovati o sporném nároku na náhradu požární škody, jež záležela podle čl. 20 poj. podm., v rozdílu mezi nabývací cenou auta v době škody po odečtení hodnoty opotřebení atd. a ceny neshořelých zbytků. Stranám měla sice býti dána možnost, by se vyjádřily k těmto bodům před vynesením nálezu. Ale není povinností rozhodčích, by se stran přímo dotazovaly, co soudí o jednotlivých bodech shora vytčených a významných pro určení náhrady. Rozhodcům není pod následky bezúčinnosti nálezu uložena povinnost, by objasnili předmět sporu vyžádáním přednesu o určitých okolnostech od stran jak to podle § 182 c. s. ř. má učiniti řádný soud. Právní slyšení není ještě odepřeno tím, že rozhodci tak neučinili a stran se nedotazovali. Stačí, když straně byla dána možnost takového přednesu a nebylo jí postupem soudu v něm zabráněno.

Čís. 11351.

Nepodléhala-li společnost výdělkové dani stanovené v § 7 uvoz. zák. k obch. zák., nešlo sice o veřejnou obchodní společnost podle čl. 85

a násl. obch. zák., nýbrž o společnost podle § 1175 obch. zák., avšak, byli-li společníci neprotokolované společnosti kupci, jest obdobně použiti čl. 129 obch. zák. Nebylo-li zrušení společnosti uvedeno ve veřejnou známost, ručí společníci i po zrušení společnosti rukou společnou a nerozdílnou ze smlouvy za veškeré objednávky, jež byly pod společným označením po jejím zrušení učiněny.

Způsob, jakým má býti zrušení obchodní společnosti nepodléhající řečené výdělkové dani veřejně oznámeno, musí býti ponechán na vůli a posouzení společníkům. Na nich jest, by ve sporu prokázali, že se oznámení to stalo vhodným způsobem. Za veřejné oznámení nelze pokládati výmaz koncese udělené společnosti a zapsané do živnostenského rejstříku aniž vyřízení živnostenského úřadu o oznámení, jež bylo učiněno o zrušení společnosti.

Živnostenský rejstřík, vedený podle § 145 živn. řádu u živnostenského úřadu nelze postavit na roveň obchodnímu rejstříku a zápisy v něm na roveň zápisům v obchodním rejstříku.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1932, Rv I 2152/30.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaných Ladislavu Š-ovi a Stanislavu L-ovi zaplacení kupní ceny za zboží, jež prodala a dodala žalovaným, provozujícím podnikatelství staveb v J. pod neprotokolovanou firmou »Podnikatelství staveb Lad. Š. a St. L., stavitel v J.«. Proti žalovanému Ladislavu Š-ovi byl vynesena rozsudek pro zmeškání, jímž bylo uznáno podle žaloby. Žalobu proti Stanislavu L-ovi procesní soud prvního stupně zamítl. Důvody: Soud zjišťuje, že se dne 30. dubna 1928 oba společníci, prvžalovaný Ladislav Š. a spolužalovaný Stanislav L., z nichž dvou společnost sestávala, dohodli na tom, že společnost zruší tím způsobem, že Ladislav Š. přejímá veškerá práva a závazky, které vznikly z doby společného obchodování, že Ladislav Š. vydal žalovanému prohlášení z 1. května 1928, podle něhož Stanislav L. přenechal od 1. května 1928 Ladislavu Š-ovi úplné disposiční právo finanční a Ladislav Š. tím převzal na sebe odpovědnost po stránce finanční za veškeré předchozí závazky, vzniklé mezi společenskou firmou a veškerými zákazníky a dodavateli, a že pak žalovaný hned na to nastoupil od 1. května 1928 místo jako stavitel u Antonína H-a v N. Tímto vzájemným dohodnutím společníků zrušena byla podle čl. 123 čís. 4 obch. zák. veřejná obchodní společnost, provedena zároveň likvidace podle čl. 133 obch. zák., společnost tím fakticky dne 1. května 1928 zanikla a nebyl tedy Ladislav Š. nadále oprávněn pod společenskou firmou provozovati obchody. To přiznal Ladislav Š. ostatně sám, prohlásiv dne 9. října 1928 u okresní správy politické v J., že společenského razítka neužívá již od doby, co ho společník, žalovaný Stanislav L. opustil, tedy ode dne 1. května 1928. Z dat jednotlivých objednávek a dodávek zboží vyplývá, že se obchody, o něž tu jde, staly až po zrušení veřejné obchodní společnosti a že podle stavu věci objednávky ty činil a zboží přijímal prvžalovaný Ladislav Š. sám na vlastní účet. Činil-li tak neoprávněně pod razítkem zrušené již firmy společenské, jest sám za toto svémocné protiprávní jednání odpověden a nelze mít

za to, že bývalý společník, který mu svolení k tomu nedal a proti zneužívání tomu zakročil, za závazky z takovýchto jednání ručí. Právě tak, jako podle čl. 110 obch. zák. právní účinnost veřejné obchodní společnosti proti třetím osobám nastane dobou, kdy neprotokolovaná společnost počne i jen obchodovati, jest míti za to, že právní účinnost ta zanikne, když se společnost opět dohodou zruší a obchody se přestanou provozovati, jako tomu bylo v souzeném případě dnem 1. května 1928. To, že žalovaný Stanislav L. oznámil okresní správě politické v J., že společnost zanikla teprve dnem 1. července, pokud se týče 23. června 1928, a že oznámení to bylo úřadem vzato na vědomí až dne 13. srpna 1928, nemůže pro jsoucnost a pro zrušení společenské smlouvy míti význam, neboť oznámení to stalo se jen vzhledem k udělené koncesi stavitelské, tedy z důvodů živnostenskopolicejních, aniž však vznik a zánik veřejné obchodní společnosti vzhledem k osobám třetím závisí na tomto oznámení, pokud se týče na vzetí jeho úřadem na vědomí. Jest sice prokázáno, že ani žalující firma, ani firma Jindřicha W. nevěděla o tom, že veřejná obchodní společnost byla zrušena, a že žalovaný firmám těm neoznámil, že ze společnosti vystoupil, soud však jest toho názoru, že k takovému oznámení žalovaný Stanislav L. nebyl zavázán, neboť jde o obchody, které byly uzavřeny až po zrušení společnosti a po jeho odchodu z J., takže nemohl věděti, že k nim došlo; byla-li tedy žalující firma uvedena jednáním Ladislava Š-a v omyl, může žádati zaplacení jen na něm. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení vidí odvolatelka v tom, že první soud nepřihlédl k tomu, že proti třetím osobám jest vystoupení společníka ze společnosti účinným teprve tehdy, když bylo uvedeno ve všeobecnou známost. Odvolatelka se dovolává v tom směru ustanovení čl. 129 a 25 obch. zák. a § 1214 obč. zák. Avšak tato ustanovení platí jen pro obchodní společnosti zapsané do obchodního rejstříku, nelze se jich však dovolati v souzeném případě, kde šlo o veřejnou obchodní společnost do obchodního rejstříku nezapsanou. Požadavek, by vystoupení společníka ze společnosti v obchodním rejstříku nezapsané bylo veřejně vyhlášeno nebo uvedeno ve všeobecnou známost, nelze odůvodniti žádným zákonným ustanovením a nelze za uvedené zrušení společnosti ve veřejnou známost považovati ani podání žalovaného L-a ze dne 25. července 1928, jímž oznámil okresní správě politické v J., že se vzdal funkce náměstka stavitelské koncese, jež veřejné obchodní společnosti byla udělena pro město J., a že zároveň přestal býti členem veřejné obchodní společnosti, ani veřejné vyhlášení výměru okresního úřadu z 13. srpna 1928, jímž koncese byla z rejstříku koncesovaných živností vymazána, neboť oznámením živnostenskému úřadu neuvádí se věc ve všeobecnou známost a výměr politického úřadu o výmazu koncese se veřejně nepublikuje, nýbrž v souzeném případě byl jen doručen společenstvu stavitelů, herní správě v J. a městskému úřadu a četnictvu v J.

N e j v y š š í s o u d uznal žalovaného Stanislava L-a povinným zaplatiti žalobkyni zažalovaný peníz i s úroky rukou společnou a nerozdílnou s Ladislavem Š-em, jenž byl k zaplacení zažalovaného peníze uznán povinným již rozsudkem pro zmeškání.

D ů v o d y:

Dovolání je opřeno jen o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.). Jest přisvědčiti dovolatelce, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s právního hlediska. Žalobkyně tvrdí, že prodala a dodala Ladislavu Š-ovi a žalovanému Stanislavu L-ovi, kteří provozovali podnikatelství staveb v J. pod neprotokolovanou firmou (pod označením) »Podnikatelství staveb architekt Lad. Š. a St. L., stavitel v J.« zboží v zažalované kupní ceně. Jest zjištěno, že Ladislav Š. a žalovaný uzavřeli obchodní společnost a že společnost ta nepodléhala výdělkové dani stanovené v § 7 uvoz. zák. k obch. zák. v doslovu zákona ze dne 30. června 1921 čis. 260 sb. z. a n. Nešlo proto o veřejnou obchodní společnost podle čl. 85 a násl. obch. zák., nýbrž o společnost podle § 1175 obč. zák., ale společníci této neprotokolované společnosti Ladislav Š. a žalovaný jako podnikatelé staveb byli kupci po rozumu čl. 4 obch. zák. (srov. rozh. čis. 144 a 2374 sb. n. s.). Když tomu tak, jest na neprotokolovanou společnost, kterou žalovaný s Ladislavem Š-em uzavřel, použiti podle § 7 obč. zák. obdobně ustanovení čl. 129 obch. zák., jak na to poukazuje i Staub—Pisko ve svém komentáři k obchodnímu zákonu čl. 129 § 7 pozn. 2. Bylo proto povinností Ladislava Š-a a žalovaného, by uvedli zrušení společnosti podle zásady, vyslovené v čl. 129 obch. zák., ve veřejnou známost, a ani tak neučinili, ručí žalovaný i po zrušení společnosti ze smlouvy za veškeré objednávky, které pod společným označením po jejím zrušení byly učiněny, rukou společnou a nerozdílnou s Ladislavem Š-em podle čl. 280 obch. zák. Že si žalovaný byl vědom této své ručební povinnosti, vyplývá z jeho seznání při nepřisežném výsledku, že zrušení společnosti chtěl veřejně oznámiti, ale že tak neučinil na žádost druhého společníka Ladislava Š-a, který ho od toho zrazoval, že by mu mohlo škoditi, že by své společníky stále měnil. Musil proto žalovaný při zrušení společnosti počítati s tím, že Ladislav Š. po případě pod společným označením učiní objednávky i po zrušení společnosti. O takové objednávky a dodávky v souzeném případě jde, a jest proto žalovaný povinen zaplatiti kupní cenu za ně žalobkyni, an ani netvrdil, tím méně prokázal, že žalobkyně věděla o zrušení společnosti. Pro žalobkyni byla rozhodná zevní skutková podstata zračící se v tom, že i po zrušení společnosti bylo dále užíváno jejího označení, poukazujícího ke společenskému podniku, a důvěra v ni byla jednáním žalovaného porušena. Opačný názor se přiči zásadě víry a poctivosti v obchodním styku a proto nemůže býti schvalován. Způsob, jakým má zrušení obchodní společnosti, nepodléhající uvedené výdělkové dani, veřejně býti oznámeno, musí býti ponechán na vůli a posouzení společníků; na nich jest, by ve sporu prokázali, že se oznámení to stalo vhodným způsobem. Jakým způsobem se mělo učiniti veřejné oznámení v souzeném případě, netřeba řešiti, ano k němu vůbec nijak nedošlo. Živnostenský rejstřík vedený podle § 145 živn. řádu u živnostenského úřadu nelze postaviti na roveň obchodnímu rejstříku ani zápisy v něm na roveň zápisům v rejstříku obchodním, takže výmaz stavební koncese udělené uvedené společnosti a zapsané v tomto rejstříku, nelze pokládati za veřejné oznámení. Rovněž nelze pokládati za veřejné oznámení další vyřízení živ-

nostenského úřadu o oznámení, které bylo učiněno o zrušení společnosti, jak správně dovodil odvolací soud. Ježto tudíž žalovaný jest ze smlouvy povinen zaplatiti žalobkyni zažalovanou kupní cenu s úroky, bylo vyhověno dovolání a změnou napadeného rozsudku rozhodnuto, jak se stalo, aniž bylo třeba se obíratí dalšími důvody dovolání. Při tom bylo vysloveno podle čl. 280 obch. zák., že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobkyni jistinu s úroky, k jejíž zaplacení i s úroky Ladislav Š. byl pravoplatně odsouzen rozsudkem pro zmeškání krajského soudu v J. ze dne 3. září 1929 rukou společnou a nerozdílnou s Ladislavem Š-em.

Čís. 11352.

Nárok proti nemanželskému otci na náhradu nákladů podle § 1042 obč. zák., jež matka po případě poručník nezletilců vynaložili ze svého na dítě, nelze uplatňovati v nesporném řízení, nýbrž výlučně pořadem práva.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1932, R II 359/31.)

K návrhu poručníka a nemanželské matky uložil soud první stolice v cestě nesporné nemanželskému otci nezletilého Jana K-a, by zaplatil do rukou poručníka peněz, jež vynaložili dílem poručník, dílem nemanželská matka na nutné léčení nezletilého Jana K-a z plicní jeho choroby v sanatoriu, na prohlídky lékařské, na cesty s léčením tímto spojené a na poskytování vydatné výživy po dobu jeho rekonvalescence. K rekursu nemanželského otce, v němž byla vytýkána zmatečnost, rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu nemanželského otce zrušil napadené usnesení jakož i usnesení prvního soudu i s předchozím řízením jako zmatečné a odmítl žalobu.

Důvody:

Stěžovatel napadá potvrzující usnesení rekursního soudu pro zmatečnost a pro odpor se spisy a se zákonem. Zmatečnost shledává v tom, že byla věc projednána a rozhodnuta v řízení nesporném. Výtce této nelze upříti oprávnění, třebaže z jiného důvodu nežli uplatňovaného stěžovatelem. Z povahy nároku jest zřejmo, že tu nejde o určení povinnosti a příspěvků nemanžel. otce na nezletilého Jana K-a, k němuž otcovství uznal a na jehož výchovu a výživu smírem v řízení nesporném povinnosti své plnění se zavázal. Kdyby šlo jen o to, kolik by nemanželský otec proto měl vzhledem ke změně poměrů a potřeb dítěte nadále platiti, bylo by za předpokladů § 16 I. dílčí novely ovšem vyřídití věc v řízení nesporném (viz rozhodnutí čis. 7186 sb. n. s.). Ale tu jde o náhradu nákladů podle § 1042 obč. zák., které matka a poručník nezletilců ze svého na dítě vynaložili. Takovýto nárok nelze uplatňovati proti nemanželskému otci v řízení nesporném, nýbrž výlučně pořadem práva. Poukazuje-li návrhovatel na rozhodnutí čis. 7186 sb. n. s., není to pří-